

Racisme

Imperialisme

Udtrykket stammer fra det romerske imperium – kejserrige. Fra kolonitidens begyndelse og var/er det udtryk for den hvide mands hensynsløse udnyttelse af lokalbefolkningen. Dette gjaldt for alle kolonimagterne også Danmark på Grønland og i vore tropekolonier.

Den hvide mand hævdede, at han var de primitive stammer overlegen, og at han nærmest gjorde dem en tjeneste ved at udnytte dem. En form for ulandshjælp.

Stormagterne kæmpede i imperialismens guldalder om markeder, om kolonier, om penge og magt. Industriens muligheder for at levere stadig flere masseproducerede varer krævede afsætningsmarkeder og råstoffer.

Kampen om markederne var en af flere årsager til den Første Verdenskrig. At denne imperialistiske kolonipolitik har styrtet kontinenter ud i talløse konflikter og stadig er baggrund for stammekrige og folkedrab, fortier man.

Fredsftaler mellem kolonimagterne bestod ofte i, at man uden hensyn til folkeslags nationalitet eller kulturelle forskelle trak streger på et landkortet på tværs af forskellene.

Eksempler: Burundi, Congo, Palæstina, Irak – Iran – Tyrkiet med den kurdiske befolkning.

Antisemitisme

Så langt historien går tilbage har jøderne været forfulgt og undertrykt. I middelalderens katolske hverdag for man frem med bål og brand, der var her tale om et tilsyneladende religiøst fænomen, idet man anklagede jøderne for at være skyld i Jesus død, men man glemte lige i farten, at Jesus selv var jøde.

Modsætningerne mødes.
Her ses et overmenneske

og her et undermenneske

Jøderne blev forfulgt og udstødt, som var de spedalske og måtte leve isoleret i ghettoer, det vil sige isoleret i byernes slumkvarterer.

Racistisk antisemitisme

Omkring år 1800 dukker den racistiske antisemitisme op i Europa. Nu opstår begreber som den jødiske og ariske race. Tyskere og danskere regnedes som ariere, disse var jøder overlegne, sagde og troede man.

Ariere

Er mennesker, der tilhører den indoeuropæiske sproggruppe, men indenfor nazismen betegnede ariere det nordiske menneske. Idealbilledet var vore «tapre» forfædre – vikingerne, der var bedst kendt og beundret for deres røven, plyndren, hærgen og voldtægter.

Den semitiske «race» var betegnelsen for jøder og arabere; disse var efter nazisternes vurdering de lavest stående af alle. På billedet er jøden forsynet med det kommunistiske symbol hammer og segl.

Så kan det ikke blive værre.

Om den ariske race udtalte den danske digter og forfatter Georg Brandes for næsten 100 år siden:–

«Den moderne sprogvidenskab fordømmer snakken om den ariske race. Den, der taler om arisk race, arisk blod, ariske øjne og hår, begår samme fejl som den, der vil tale om en langskallet ordbog eller en kortskallet grammatik, et uvidenskabeligt begreb opfundet af undertrykkere.

Den, der hævder at ariere er bedre end andre, diskriminerer.»

Love til bekæmpelse af racehad

Uddrag fra MENNESKET OG MAGTEN

(organisation til bekæmpelse af racehad) maj 1939 udtaler Georg Gretor i et opråb:

«Vi henvender os til alle danske mennesker, der ønsker at bevare Danmark som et frit og åndeligt selvstændigt land.

Det Tredje Riges indflydelse her i landet er proportionalt med den udbredelse, antisemitismen får herhjemme.

Ved at åbne døren for den politiske antisemitisme baner vi vejen for det Tredje Riges magtpolitiske aspirationer».

I Frankrig resulterede en debat om det manglende juridiske grundlag for at komme racehadet til livs i, at man den **21. april 1939** vedtog en lov med en straf ramme på op til et år, for den, der gør sig skyldig i bagvaskelse eller æresfornærmelse mod en gruppe, der tilhører en bestemt race eller religion.

Den gamle lov frikendte skyldige i diskriminationen, såfremt enkeltpersoner ikke havde lidt skade. Interessant er begrundelsen for vedtagelsen af loven. I et brev til den franske præsident henvises til regeringserklæringen af **4. oktober 1938**, i denne hedder det:

«Alt, hvad der ophidser til had og har til formål at sætte skel mellem franskmænd, bør betragtes som forræderi».

Forudsætninger for diskrimination

racisme – fremmedhad

1. Undertrykkerne er gerne et lands magthavere. En regering, oftest i form af eneherskere i et skindemokrati (bananrepublik), diktatorer.

2. det kan også være rige mennesker, måske en overklasse, der vil bevare magt og rigdomme. Kapitalister, fabrikanter, o.a. skaber tilstande og udnytter disse ved lobbyisme, (politik i korridorerne) flere store firmaer har folk ansat i forskellige parlamenter, eksempelvis i den amerikanske Kongres og E.U. Parlamentet. Her påvirkes lovgivningen (bevillingerne), således at man kan score hurtige og lette penge. Lobbyisme drejer sig ikke kun om våben og krige, men også om forurening, vore fødevarer, sagt kort:

menneskers eksistensgrundlag.

3. Social nød, og fattigdom oftest i forbindelse med krig får ofte mennesker til at undertrykke andre, som de føler truer deres eksistens.

4. En krigs barbari, volden, myrderierne fylder mennesker med had, fordi mange har mistet deres kære, overværet eller deltaget i grusomheder, og dermed bliver de ude af stand til at leve et normalt – fredeligt liv. De er blevet intolerante, er blevet diskriminationens og undertrykkelsens bannerførere.

At vold avler vold kan illustreres med voldsspiral

5. Nationalisme - patriotisme er blot enkelte af de «ismer», der bruges, når befolkningsgrupper skal gejles op. Først serveres det alle gerne vil høre: Vi danske er bedre end andre, vi har verdens bedste smør osv., læs nogle af vore fædrelandssange op for andre, smag på ordene og analyser dem.

6. Religiøse eller politiske fanatikere.

Oftest er begreberne knyttet uløseligt sammen, men lad os prøve at adskille og derefter sammenføje for at få overblik. Lad os gå tilbage i historien. Måske kan vi lære af andres erfaringer eller rettere dumheder?

Kong Christian stod ved højen mast, hamrede så gotens hjerne brast.

Årsager – følgevirkninger?

Hidtil har vi beskæftiget os med diskrimination i nærmiljøet, det har foreløbigt været ret harmløst, selvfølgelig ubehageligt nok for den, det går ud over, men lad os se på tilfælde, hvor diskriminering er blevet systematisk gennemført og har ført til folkemord.

Hvor har man udført folkemord?

Omfang? – begrundelser? – hensigter?

Holocaust – Hitlertysklands udryddelse af jøder, sigøjnere, slaver og de endnu ikke omtalte forfølgelser af religiøse – politiske modstandere er desværre ikke enkeltstående tilfælde.

Mennesker med andre holdninger, som f.eks. de ikke-voldelige tyske fredsbevægelser, som blev anset for at være en trussel mod nazi-styret, derfor blev de forfulgt.

Når jeg vælger Nazi-Tyskland er det kun fordi forbrydelserne er bedst oplyst, desværre ikke fordi, de er de største og eneste forbrydelser begået i forrige århundrede.

Rækken af folkemord er omfattende, lad os nævne nogle få:

Sovjetstyrets udryddelse af Kulakkerne i 1930. erne, 12 millioner påstås, at have mistet livet.

Japans henrettelse af ca. 800.000 kinesere ved Nanking og Sovjetstyrets massakre i 1941 af omkring 10.000 polske officerer, som ved Katyn blev aflivet ved nakkeskud. Af sovjetstyrets koncentrationslejre er den mest omtalte Gulagglejren i Sibirien.

For Sovjets vedkommende påstår russisk forsker nu, at tallet i alt er 62 millioner menneskeliv

Kina foretager stadig overgreb mod den tibetanske befolkning, men går vi til Afrika og andre steder i verden, kniber det med at have papir nok. Ofrenes tal er stadig ukendte. Forstår du nu, at jeg ikke har tid – kræfter og papir nok?

Diskrimination mellem Nationer – racer – religioner

Den traditionelle krigspropaganda fremstiller andre magter som grusomme barbarer, der vil overfalde det lille uskyldige land.

Både i Første og Anden Verdenskrig blev indsat drengesoldater på 14 og 15 år i krigenes sidste faser.

I vor tid har «civilisationen» bredt sig til Afrika og Asien, hvor drenge har begået grusomheder, man dårligt tør drømme om.

Kniven er ikke kun til pynt, arme og ben er ofte hugget af ofrene. Befolkningen mangler mad, men våben findes

Det er derfor borgerens pligt, at gribe til våben og forsvare sig, sin familie, sit fædreland, Gud og kongeriget.

Hitlers propaganda kørte i samme skure, men var blot mere raffineret og systematisk gennemført. Den lød:

«Ariere er alle andre racer overlegne. Alle andre racer, jøder sigøjnere, slaver er os ariere underlegne og skal derfor tjene os – herrefolket som slaver, til de ikke længere kan bruges (udnyttes), da skal de udryddes. Entlöschung = udryddelse.»

Den rigsbefuldmægtigede SS' er dr. Werner Best telegraferede eksempelvis til Hitler efter jødeforfølgelserne:

Danmark er nu jødefrit. Målet var i første omgang et jødefrit Neu Europa, det kostede 6 millioner jøder, 2 millioner sigøjnere og et aldrig opgjort slaver (polakker – russere) livet.

Ved at udrydde andre folkeslag skaffede man sig Lebensraum.

De andre «racer» havde ikke de samme rettigheder, som arieren. Derfor kunne man uden moralske skrupler fratage (smadre – røve – plyndre) fra undermenneskene.

Det gjorde Hitler bl.a. med «vedtagelsen» af Nürnbergloven i 1935, hvor jøder, sigøjnere, og folk med ikke hvid hudfarve fik frataget (stjålet) alle deres borgerlige rettigheder. De blev dermed retsløse og var uden et retssamfunds beskyttelse.

Vi er bedre end andre – vi er herrefolket – vi har magten og retten til at undertrykke «retfærdiggjorde» de forbryderiske handlinger og døde en måske dårlig samvittighed.

I denne propagandaform møder vi de traditionelle elementer – man ophøjer den, der udfører undertrykkelsen til det bedste menneske, medens den forfulgte nedgøres. Dermed berettiges undertrykkelsen og her får man forklaringen på at ganske almindelige tyske borgere begik krigsforbrydelser.

Modsætninger mellem folkeslag – har senest ført til folkedrab i Burundi i Afrika og til borgerkrigen i Sierra Leone, hvor børnesoldater aktivt har deltaget i nedslagtning af tusinder.

Forskelle mellem trosretninger kan føre til religionskrige.

Eksempler herpå er stadig aktuelle i Afghanistan, Indien, Pakistan, Iran Congo og Algier, hvor terrordrab har kostet tusinder af liv.

Nu er det nok ikke lige det plan, du færdes på, men udgangspunkterne er de samme.

Problemet er om du kan skelne diskrimination – på det overordnede plan (regeringsplan) fra det lokale plan.

Tre styreformer for statssamfund

Et sandt demokrati

et sådant eksisterer efter min mening kun på papiret, men nærmest kommer de nordiske landes demokratier.

En dansk statsminister udtalte en gang:

Demokrati er ikke et færdigt produkt, det er en foreteelse, man til stadighed skal kæmpe for at forbedre, men vær opmærksom på, at det så sandelig også kan forringes.

Det vidner den borgerlige regerings hovsa – løsninger om.

Skindemokrati (bananrepublikker)

findes i flere afrikanske lande, hvor præsidenter på forskellig vis har tilranet sig en nærmest diktatorisk magt.

Terror – drab, forfølgelse af mennesker fra f. eks. menneskerettighedsorganisationer, udført af et veludviklet politi- og militær apparat, samt en til det fuldkomne udviklet bestikkelses og korrupsionsteknik er stadig de fremtrædende kendetegn og kan spores i bankdepoter i Schweiz.

I ulande, hvor befolkningen i tusindvis lider sultedøden udkæmpes borgerkrige med det mest sofistikerede våbenudstyr, leveret af stormagterne under Den kolde Krigs oprustningsvanvid.

Danmark standser af og til ulandshjælp til sådanne lande, når svi-neriet er blevet for øredøvende og for iøjnefaldende.

Diktaturstater

Disse minder i mangt og meget om foregående eksempel, men adskiller sig dog ved, at når de føler, at den indre magt sikret, bliver de aggressive og starter erobningskrige.

Hvem der styrer hvem, kan være mere end vanskeligt at få frem i dagens lys.

Men bag frygten for krige ligger enorme økonomiske interesser, som burde være under samfundenes kontrol, men er de det?

Talrige eksempler viser, at dette langt fra er tilfældet. Rustningsindustriene bruger astronomiske beløb på bestikkelse.

Korrupsions og bestikkelsessager omtales jævnligt i aviserne.

En betingelse for oprustning, senere krig er frygt for de andre –

den fæle nabo, denne frygt kan skabes ved propaganda og ved terror indenfor landets egne grænser.

Midler – metoder til at få magt

Den positive (den sjældne)

Eksemplets magt: Man opfører sig rimeligt hensynsfuldt over for andre – ved sine præstationer, det kan være sportslige, eller når man diskuterer, optræder man fornuftigt.

Man forstår at lytte, man respekterer andres synspunkter, man hævder sig overfor andre ved at vise hensyn, ved en indsats, der ikke har negative følger for andre.

Den negative (den mest brugte)

Her har statussymboler ofte betydning. Kan man ikke hævde sig ved sit eget værd, er statussymboler et godt middel til at tiltrække sig opmærksomhed.

Det kan være ved at have en bil, der har mere krom end andres, og bare kører derudad. Blær – blærerøv er betegnelse for fænomenet.

Man praler ved at vise sin økonomiske formåen, man har penge nok, man sidder ikke og hakker i det.

En ret almindelig og direkte måde er selvhævdelse – pral. Når andre begår fejl – dummer sig – påpeger – fremhæver man disse og fejlen overdrives. Man søger at hævde sig på andres bekostning. Pralende personer kan ofte lide af mindreværd og bortleder ved at kæfte op opmærksomheden fra sine svage sider.

Jantelovens første bud er: «Du skal ikke tro, du er noget».

Man finder frem til og fremhæver det, der tilsyneladende gør andre ringere eller dårligere end en selv. Dette indebærer, at man bliver intolerant, man bliver fordømmende, hvilket igen betyder, at kun ens egne meninger gælder.

Den indirekte

Når man befinder sig længere nede på hønsestigens hakkeorden, lefles – fedtes – sledskes – eller klappes på ryggen for den eller de, der har magt. Denne metode kendetegnes ved øjentjeneri eller kan komme frem, når akademiske eksperter med korte mellemrum fremsætter tilsyneladende modsatte ekspertudtalelser.

Bedst kendt for sin tåbelighed blev en undersøgelse af hjerneskkader hos malere. Eksperten kom ved hjælp af en stor pose penge frem til, at arbejdsskader hos malere skyldtes druk, de var simpelthen nogle drukkenbolte. Ikke et ord om terpentiner.

Man sælger sig til den højstbydende, måske kan det kaldes prostitution. Handlemåden er lig med gadeludderens, eneste forskel, de kan beholde bukserne på. Under besættelsen var der embedsmænd, der for at opnå fordele solgte sig til fjenden, til tyskerne. Sidst kendte eksempel på embedsmisbrug er skandalen i Farum.

Sådanne personager blev og bliver kaldt chauvinister, øjentjenere, håndlangere eller lakajer.

En magtposition kan forstærkes på utroligt mange måder, man kan befæste en magtposition ved at slå splid.

Metoden kaldes: **DEL OG HERSK**

Ved at slå et sammenhold i stykker, kan man selv blive stærkere.

I stormagtspolitik kaldes det magtbalance og kendes bedst fra imperialis­mens guldalder, hvor England med koldt og gustent overlæg spillede andre magter ud mod hinanden og fra Hitlers politik ved at skære én skive pølse ad gangen. **Salamimetoden.**

Ved at forfølge en person, en gruppe mennesker af anden race, med en anden kultur eller religion kan opmærksomheden bortledes fra magthaveren selv, denne kan dermed fortsætte sit magtmisbrug, og endelig hvis folk begynder at knurre, kan han give de andre skylden for dårligdommene.

De forfulgte bliver lynafledere

Endelig kan visse grupper score penge på diskrimination, disse grupper findes så at sige altid i kredse, der tilsyneladende er nationale og som er militaristisk indstillet (sagt mindre pænt, men mere rammende – militærliderlige) og som kan tjene penge på frygten for krig (oprustning) eller på at føre krig.

Oprustning betyder at fabrikanter producerer til lager, men på grund af den tekniske udvikling «tvinges» de til stadig at opfinde nye våben, der kan smadre, lemlæste endnu bedre, det giver forøget omsætning og fortjeneste.

Eksempler på militærstrategi og udvikling af mordredskaber:

1. Russerne nedkastede legetøj i Afghanistan, som var miner. Når børn samlede legetøjet op sprang det og dræbte eller lemlæstede.

2. Landminer har lemlæstet tusinder i deres forsøg på at skaffe sig føde ved opdyrkning af deres jord. Ved en årelang massiv indsats fra pacifister er brug af disse miner nu forbudt. Men dagligt lemlæstes mennesker, da uskadeliggørelse koster enormt.

3. Men nye opfindelser viser sig endnu værre – eksempelvis klyngebomber. Lagrenes omsætnings­hastighed og dermed indtjeningen er naturligt nok størst under en krig.

Diskrimination forudsætter, at den eller de, der diskriminerer skal have eller skal mangle nogle særlige personlige egenskaber – holdninger og opfattelser af sig selv og den omverden han/hun lever i. Ikke alle er udstyret med disse for overgrebene nødvendige personlighedstræk, (samvittighed – retsbevidsthed).

De hjælpes ofte, for ofte af deres nærmeste bekendtskabskreds, forældre – venner – skole og ikke mindst af medier – aviser – radio – TV og af nogle politikere.

Det kan ske i diskussioner, men også ved en systematisk tilrettelagt indsats, (propaganda) som koster en utrolig bunke spildte skattekroner. Det oplever vi, når man afholder valg, især de amerikanske præsidentvalg koster formuer. Det skal forstås således, at politikerne udtaler sig tvetydigt.

Indianerne kalder det for at tale med to tunger.

De afgiver løfter uden at drømme om at indfri disse. Det kaldes for **valgflæsk**. Almindeligvis siger politikere ét, og gør derefter noget ganske andet. Denne udtryksmåde betegnes også som **den sorte svi-nehunds tale**.

De dygtigste, der forfører os almindelige dødelige, kan sige noget tilsyneladende pænt, men når man går deres udtalelser og holdninger efter i sømmene, er meningen og følgerne den modsatte af, hvad de tilsyneladende har sagt.

Propaganda

Hitlers propaganda – et folk – herrefolket – et rige – en fører gav det tyske folk følelsen af, at de som herrefolk havde ikke alene ret til, men også pligt til at diskriminere – undertrykke – myrde andre.

Har man denne tro, får man ikke de store problemer med en dårlig samvittighed senere.

Det er en del af forklaringen på, at den tyske nation på rekordtid midt i en krig, kunne bygge og indrette mere end 500 koncentrationslejre med alle de teknisk komplicerede faciliteter, der var forudsætningen for, at det lykkedes at udrydde 6 millioner jøder, 2 millioner sigøjnere og et ukendt antal slaver.

Alene opbygning af de nødvendige jernbanelinjer var et kæmpeprojekt. Tænk blot på de mange kilometre pigtråd, der skulle produceres.

Uden en bred folkelig indsats fra det tyske folk havde nazisterne ikke kunnet gennemføre folkedrabene.

Som du nu kan se, stilles der ret store krav til os for at kunne skelne – for at finde frem til ret og vrang.

Du skal nok være ret godt begavet.

Du skal også have mod til at være anderledes – have et andet standpunkt end flertallet, der som bekendt følger strømmen eller mindre pænt udtrykt bare laller derudad.

For at skille skidt – snot fra kanel, tror jeg, at man skal være sej, – udholdende – være parat til at tage ansvar og betale prisen for sine holdninger, det var jeg – er du også det?

Banale eksempler på handlingsmønstre – muligheder

Nogle store knægte tæver løs på en mindre fyr.

Du er i tvivl, hvad kan, hvad bør du gøre?

En fulderik sætter sig ind i sin bil, igen er du i tvivl,
hvad kan, hvad bør du gøre?

Du vælger konfrontation;

Du går direkte til sagen. Du blander dig;

I tilfælde af slagsmål – fysisk vold er chancerne for, at voldsmændene rotter sig sammen og tildeler dig en pose tørre tæsk overvejende sandsynlig, afhængig, naturligvis af dit volumen, og hvor øde gerningsstedet er.

Du blander dig uden om, det går jo nok og det nytter jo ikke noget, du er bare et hul i jorden. Er du ude på Herrens Mark, kan du jo prøve at få assistance, man kan forsøge at ringe efter hjælp, vi har jo en ordensmagt, har jeg hørt.

Problemet er, om den har tid. Det kniber jo med ressourcerne i vore dage. Når man skal yde en indsats, vil alle naturligt nok, først gøre sig nogle overvejelser. Vil det hjælpe?

Hvor stor må mit offer være? Tør jeg løbe en risiko? Kan jeg komme til skade, måske endog sætte livet til? Her er tale om et skøn og grænserne er afhængige af en lang række faktorer.

Grænseværdierne for en ældre dame med grå stær og krykstok ligger ikke på samme niveau som hos en sportstrænnet atlet.

Det letteste er at gå videre, blande sig uden om.

Men hvad med dine egne følelser bagefter? Især hvis branderten eller den fysiske vold kaster andre i ulykke, ved at pløje uskyldige mennesker i graven eller i kørestole.

Hvordan vil du have det med dig selv? Hvad kunne du have gjort; vil måske svirre i dit bagehoved? Vælger du at blande dig uden om, har du placeret dig i – DET TAVSE FLERTALS skare

de holdningsløses.

Du forsøger den pædagogiske løsningsmodel; venligt, med en passende dosis fornuftige argumenter forsøger du at overtale fulderikken til at lade bilen stå.

Du får et beskidt svar; havde nok heller ikke ventet andet; bliver måske endog truet med øretæver.

Du prøver som sidste udvej at få nøglerne fra ham.

Du afstår fra at bruge magt – vold og lusker af med hans udbrud i ørerne, der er ingen, der kører bedre bil end han, når han har en brandert på;

det rager ikke dig, bland dig uden om.

Holdninger – handlinger – grænseværdier under besættelsen.

Børns retfærdighedsans er som regel ikke beskadiget i samme grad som voksnes, de er derfor tilbøjelige til at dømme alt i sort eller hvidt.

Derfor har jeg har haft mere end svært ved at beskrive danskes holdninger under den tyske besættelse.

Danskeres indsats eller mangel på samme går fra det sorteste sorte til det snehvide.

Min gode ven, Bjørn Gemzøe illustrerer problematikken.

1

Terroristen – voldsmanden er beskrevet i Temabøgerne og kræver ikke særlige kommentarer, han står helt i sort.

2 Manden med bensinen illustrerer medløberen, det man i kriminalsproget kalder for hæleren. Når denne står for domstolen, har man som udgangspunkt: Hæleren er ligeså skyldig som stjæleren. Det forstår jeg således, at den, der bistår terroristen – nazisten i at udføre sine forbrydelser, har samme skyld.

Hvis man tjener – tilbyder en fjende sine tjenester, gør man sig skyldig i landsforræderi, medmindre ens eget liv og helbred er i fare. Man skal være truet. Når man skal bedømme danske politikeres samarbejde med tyskerne kan dette inddeles i flere faser:

De var overbevist om en tysk sejr og jeg har dokumenteret tjeneste på tjeneste, som de tilbød nazisterne af egen fri vilje uden på noget tidspunkt at være truet. Er du i mindste tvivl om min dokumentation, kan du finde den i den tids Billedblade.

3

Igen ser vi en spredning i interesser og holdninger:

Værnemageren – landmanden – arbejderen, der for at tjene ussel mammon anstrengte sig – gjorde sig umage og producerede til den tyske krigsmaskine.

Husk lige: Et stykke soflæsk har samme betydning i en krig som et våben. Påstande som, at man råbte højt, at man sang vort fædrelands vemodige sange, at man gik med kongemærke, eller Royal Air-Forcehue, at man gik til alsang og algang tæller ikke.

Det nytter ikke – at man giver op på forhånd – argumentet tæller ikke. Vi ser kun på effekten. Konklusion: De var landsforrædere.

4

Heltebilledet af den tapre landssoldat eller frihedskæmperen taler for sig selv. Men også her er der efter min ringe mening forskelle i indsats og ikke mindst i vilje og evne til at yde modstand. Ingen kan forlange, at man yder modstand, hvis man på forhånd kan indse, at man nærmest gør fjenden en tjeneste ved at blive tilintetgjort – slagtet.

Mange var tvunget til at udføre tysk arbejde for at få smør på brødet. Disse arbejdere går fri, hvis de anstrengte sig for at producere mindst muligt, på længst mulig tid og helst i en ubrugelig kvalitet.

En gammel smed sagde: Det gælder om at lave så meget lort som muligt og at være så længe om det som muligt.

Jeg har fremført en lang række eksempler – alle karakteriseret som CIVIL ULYDIGHED.

Hvis du kun vurderer dine medborgere ud fra deres indsats – altså bruger skrueeffekten som målestok, vil din venneskare svinde ind, men til gengæld er den værd at bruge tid på.